

PROGRAM MED ABSTRACT

KEY NOTE 9.30-10.00

Mette Birgitte Helleve, Randi Havnen og Heidi Hansen Tømmerås
Tilhørighet oppleves ikke en gang for alle!
Man opplever ikke tilhørighet en gang for alle! Tilhørighet anses på tvers av ulike fagdisipliner som et grunnleggende menneskelig behov (Allen et al., 2021a; Arslan, 2018; Baumeister & Leary, 1995). I litteratur om tilhørighet i skolen fremheves sammenhengen mellom tilhørighet og læring, samt lærerens betydning for elevers opplevelse av tilhørighet (Kuttner, 2021, Allen et al. 2021b). I kapittelet «En autoetnografisk studie av tilhørighet som en emosjonell og kroppslig erfaring» i boken Barns tilhørighet blant mennesker og ting utforskes tilhørighet som et emosjonelt fenomen ved å se på tilhørighet som sentimentaliseringsring (Helleve, 2023). Sentimentaliseringsmodellen favner om de fire komponentene intersubjektivitet, intensjonalitet, kroppslig følelse og kroppslig spor. Metoden som ble brukt for å utforske tilhørighet som emosjonelt anliggende, er autoetnografi. Autoetnografi vektlegger forståelse av og erkjennelse gjennom egne erfaringer som kunnskapsbidrag (Karlsson et al., 2021, s 23). I analysen av forfatterens selvbiografiske tekster kommer det frem at tilhørighet som emosjon inneholder de fire komponentene fra sentimentaliseringsmodellen. En av konklusjonene i denne studien er at tilhørighet forstått som emosjon, er et høyst dynamisk fenomen som oppstår i relasjoner og som merkes i kroppen. En sterk følelse relatert til manglende opplevelse av tilhørighet knyttes til skam. Skamfølelse er både intens og smertelig (Brown 2012). Å forstå tilhørighet gjennom sentimentaliseringsmodellen kan være fruktbar for lærere når det gjelder å ivareta elevers behov for å oppleve tilhørighet i klasserommet som en kontinuerlig oppgave som sammenfaller med lærerens grunnleggende mandat som er å skape et trygt læringsmiljø.

PARALLELLESJON 1 10.15 – 11.15

A

Eli Kindervaag, Åshild L. Hauge & Svein Åge K. Johnsen (Hinn og Oslomet).
The Outdoor Care Retreat: Narrative repair and transitional spaces during pediatric hospitalization
Severe pediatric illness and hospitalization can have a profound disruption in a child's everyday life and sense of self. This qualitative study investigates how the physical environment of the Outdoor Care Retreat (OCR) supports narrative repair and identity development among hospitalized children and adolescents. Drawing on concepts from narrative psychology and theories of transitional space, the study explores how a non-clinical, nature-integrated environment can facilitate meaning-making processes during hospitalization. The data materials consisted of semi-structured interviews with two

participant groups: (1) five parents of hospitalized children, and (2) four adolescents with personal experience of hospitalization and the OCR. Interviews were analyzed using critical reflexive thematic analysis, with elements of narrative analysis. Findings indicate that participants experienced the OCR as a meaningful contrast to clinical hospital spaces, describing it as a physical and symbolic bridge between the identities of “patient” and “person”. One overarching theme was generated: the physical environment plays an active role in supporting beneficial identity narratives during hospitalization. This theme is elaborated through three subthemes: (1) providing a sense of normalcy and connection to the outside world, (2) maintaining a sense of self, and (3) enabling active exploration and identity development through nature experiences. The study suggests that environments like the OCR offer more than comfort — they act as transitional spaces that support psychological integration, narrative continuity, and symbolic recovery. These findings highlight the importance of considering physical environments not just as settings for care, but as a contributor to therapeutic and developmental processes of young patients.

Nina Gram Garman, LUI, Kilanowska (GFU), Ribu (YLU), Romøren (BLU), Sandbakken (BLU), Tengesdal (BLU)

Flerspråklig barndom - nettside med ressurser for foreldre, barnehagelærere og helsesykepleiere

Innlegget er en presentasjon av nettsiden "Flerspråklig barndom". Rammeplanen for barnehager legger vekt på blant annet utelek og å støtte barns hjemmespråk. Dette er praksiser som kan virke fremmede på innvandrerforeldre. I forskningsprosjektet PolkaNorski (2020–24) samarbeidet vi med polske forskere for å undersøke to ting: Vi så på hvor mye tid barn i polske og norske barnehager tilbringer ute og undersøkte hva det har å si for å lære om naturen. Vi studerte også polske barns språkutvikling i Norge. Basert på disse erfaringene har vi laget en nettside som gir informasjon til foreldre og barnehagepersonale med innvandrerbakgrunn om rasjonalet bak utelek og hjemmespråkstøtte i barnehagen. Vi gir også informasjon om hvordan foreldre kan støtte barns språkutvikling på alle sine språk. Denne ressursen tror vi det kan være nyttig for barnehagepersonale og helsesykepleiere å kunne henvise foreldre til.

Svein Fuglestad & Anita Sundnes (OsloMet: SAM)

Minipraksis i AKS for barnevernstudenter – en generell praksiserfaring før fordypning i det spesielle

Relevante praksiserfaringer er en sentral del av profesjonsutdanninger som er rettet mot arbeid med barn og unge. På bachelor i barnevern ved OsloMet er det å gi studentene erfaring med praktisk arbeid med barn så tidlig som mulig i studiet en prioritert del av utdanningsløpet.

Siden 2010 har barnevernstudentene allerede i sitt aller første semester hatt en kortere praksiserfaring i skole. Fra 2022 har vi videreutviklet dette undervisningsopplegget

gjennom et nytt samarbeid med 10-20 Aktivitetsskoler i Oslo (minipraksis i AKS). Studentene kommer gruppevis til AKS og deltar i fire sammenhengende dager som voksen sammen med personalet. Formålet er å gi studentene 1) innblikk i en vanlig og sentral arena i norske barns oppvekst, 2) øvelse i å anvende kunnskap om kommunikasjon og relasjonsbygging i samspill med barn, og 3) øvelse i å anvende aktiviteter/kreative metoder for å fremme lek, læring, inkludering, mestring og deltakelse.

Barnevernet er rettet mot arbeid med barn i utsatte livssituasjoner, og praksiserfaringer fra barnevernspedagogers sentrale yrkesfelt er avgjørende for kvalifisering som barnevernspedagog. I dette paperet vil vi imidlertid argumentere for den pedagogiske verdien av praksislæring i en tjeneste som tilbys alle barn og som utgjør en vanlig norsk barndomsarena. I presentasjonen deler vi erfaringer fra utviklingen av minipraksis i AKS og diskuterer hvilke pedagogiske betydninger denne minipraksisen kan ha som del av barnevernutdanningen. Vi vektlegger at studentene møter barn i en vanlig norsk barndomsarena og får innsikt i mangfoldet i barns livssituasjoner før de fordypet seg i ulike former for utsatte livssituasjoner.

AKS / SFO er en forholdsvis ny praksisarena for samarbeid med profesjonsutdanninger. Samtidig er AKS en arena som er en del av de aller fleste barns hverdagsliv i Norge. AKS er en organisasjon med større fleksibilitet og rom for utforskning/utprøving enn hva som er mulig innenfor skolens rammer. Et utvidet samarbeid med AKS / SFO kan gi studenter i barnevern – og eventuelt også andre profesjonsutdanninger – unike praksiserfaringer knyttet til barn og unges hverdagsliv, lek og sosiale samspill, og kan utgjøre et godt utgangspunkt for ulike forskningsprosjekter.

B

Kjetil Wathne & Håvard Aaslund (OsloMet – SAM)

Empowering Youth Through Co-Research

As part of a long-term follow-up study on co-creative policy efforts in Bydel Sagene to address persistently high dropout rates, we have established a youth panel where young people participate as co-researchers. Collaborating closely with the local welfare apparatus and recruiting through snowball sampling, this panel has actively shaped our sub-project on youth perspectives on dropout and social participation.

Youth co-researchers have been involved in defining research foci, formulating questions, conducting semi-structured peer interviews, and coding and analysing data. To date, they have conducted over 60 interviews with young people in Sagene. We plan to expand this dataset with a web-based survey, followed by qualitative interviews conducted by co-researchers at a local school, involving all grade ten students. Together, these methods will provide deep insight into young people's lives and the welfare system's capacity to implement policies that improve their experiences.

Beyond data collection, this initiative fosters empowerment by equipping co-researchers with academic training, methodological skills, and ethical awareness. The planned school survey serves as a pilot for broader implementation across schools in the district. Over time, this research will establish a methodological model for meaningful youth involvement in local policy processes, ensuring that young people actively contribute to knowledge production and policymaking. This aligns with children's rights to participate in decisions affecting them.

The project addresses a policy issue important to the lives of young people. It involves young people in all aspects of the research. A major aim is empowering participating youth and youth in the local community. There is a strong element of collaboration with the local welfare authorities, who wish to capitalise on feedback from young people in developing service delivery that caters to their needs.

Maren Hjelle Guddal, Henriette Jahre og Britt Elin Øiestad (Institutt for rehabiliteringsvitenskap og helseteknologi (RHT) og Senter for Intelligent muskelskjeletthelse (CIM))

HEYoung-intervensjonsstudien: En workshop-studie om ungdommers, foreldres og fagfolks innsikter og visjoner for en persontilpasset intervensjon for ungdom med langvarige smerter

Bakgrunn: Langvarige smerter blant ungdom er et utbredt og komplekst helseproblem, ofte forbundet med andre helseplager og skolefravær. Det er begrenset forskning på persontilpassede tiltak for ungdom med langvarige smerter og det er få tiltak hvor sluttbrukere har vært involvert i utviklingen, noe som hindrer relevant og målrettede løsninger. I HEYoung- intervensjonsstudien er hensikten å utvikle en persontilpasset intervensjon for ungdommer med vedvarende smerter. Videre vil intervensjonen bli evaluert gjennom en pilot-randomisert kontrollert studie (RCT) på videregående skoler.

Formål: Formålet med det første steget i dette prosjektet var å identifisere utfordringer og barrierer i hvordan ungdommer, helsepersonell, lærere og foreldre opplever dagens praksis når det kommer til smertehåndtering hos ungdommer, samt utforske visjoner for en persontilpasset intervensjon ved hjelp av en brukerdrevet tilnærming.

Metode: I det første steget av HEYoung-intervensjonsstudien arrangerte vi i februar 2024 workshops for tre grupper: 1) ungdommer med smerter (n=13), 2) helsepersonell og lærere (n=16), og 3) foreldre (n=4). Workshopene inneholdt en kritikkfase, en fantasifase og en visjonsfase hvor formålet var å ende opp med konkrete tiltak for en persontilpasset intervensjon for ungdommer med smerter. Diskusjonene ble tatt opp med lydopptak, deretter transkribert og analysert ved hjelp av refleksiv tematisk analyse (Braun og Clarke).

Resultater: Ungdom beskrev smertenens påvirkning på deres skolehverdag, sosiale liv og selvbylde. Barrierer inkluderte begrenset koordinering mellom helsevesenet og skolen, samt mangel på kommunikasjon. Skolen ble identifisert som en ideell arena for en ny intervensjon. Nøkkelvisjoner for intervensjoner inkluderte tidlig omfattende vurderinger og undersøkelser, forbedret tverrfaglig samarbeid med dedikerte koordineringsroller, spesialisert ekspertise på ungdom, og bruk av digitale verktøy for tilpasset oppfølging.

Konklusjon: Denne studien avdekket nye innsikter i smertehåndtering for ungdom, inkludert smertens påvirkning på de berørte og barrierer for håndtering og oppfølging. Visjonene understreket viktigheten av bedre tverrfaglig samarbeid, grundigere undersøkelser og forbedret ekspertise i smertehåndtering for ungdom.

Eva Lutnæs (OsloMet - TKD/EST) & Marit Lensjø (OsloMet – LUI, YLU)

Unge hender – grunnskolen som satsningsarena for yrkesfag og håndverksferdigheter?

Grunnskolen som system har stor innvirkning på livskvaliteten til barn og unge. På kort sikt gjennom elevenes opplevelse av en meningsfull og kompetansebyggende skolehverdag. På lengre sikt som grunnlag for yrkesvalg, fullføring av videregående opplæring og deltakelse i arbeidslivet. Faget Kunst og håndverk er et obligatorisk fag som skal forberede på et hverdags- og arbeidsliv som stiller krav til praktiske ferdigheter. Bruken av verktøy, maskiner og materialer kan utgjøre selve navet i faget Kunst og håndverk. Faget Arbeidslivsfag ble innført i 2015 som et alternativ til fremmedspråk og faglig fordypning. En rapport fra piloten viste at mange lærere var fornøyde med faget, men at faget ofte ble betraktet som et pusterom for såkalt teorisvake elever (Bakken, Dæhlen & Smette, 2013, s. 126). 10 år etter innføringen er vi nysgjerrige på om det nå heller betraktes som starten på en yrkeskarriere. Arbeidslivsfag tilbys kun på en tredjedel av ungdomsskolene i Oslo kommune, men er et tilbud i vekst. Gjennom intervjuer på tre ungdomskoler har vi kartlagt erfaringer med fagene Arbeidslivsfag og Kunst og håndverk fra 10. trinnselever, skoleleder, lærere og rådgivers perspektiv. I paperet løfter vi spesielt frem elevenes stemmer fra empirien. Hva fremmer de som avgjørende for å skape en læringsarena for ungdomsskoleelever der de får øvd seg på praktiske yrkesoppgaver og oppdager mulighetene i en yrkesfaglig karrierevei? Parallelt løfter vi frem faktorer som vanskeliggjør at grunnskolen blir en satsningsarena for yrkesfag slik elevene ser det.

Bakken, A., Dæhlen, M. og Smette, I. (2013). Forsøk med arbeidslivsfag på ungdomstrinnet. Sluttrapport fra en følgeevaluering. Rapport 11/2013. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (Nova).

C

Hilde Dybvik & Ingvild Alfheim (OsloMet - LUI-BLU)

«Det finnes et nytt land». Fortellinger for barn om flukt

I denne presentasjonen vil vi utforske hvordan flukt framstilles i barnelitterære fortellinger. Flere nyere barnelitterære utgivelser handler om barn på flukt. Noen eksempler er Kristina Quintanos *Flukt* (2024), som vant både Brageprisen og Kultur- og likestillingsdepartementets pris for beste sakprosaavgivelse for barn, og Kaia Dahle Nyhus sin bildebok *Det som finnes og det som er borte* (2024), som er nominert til Nordisk Råds litteraturpris for barn og unge. Denne anerkjennelsen reflekterer både et behov for fortellinger for barn om barn på flukt og en diskusjon om hva barnelitteratur kan være og gjøre: Hvordan kan man skildre barns flukt på en måte som ivaretar den unge leseren? Hvilke estetiske grep tas i bruk i formidlingen av dette temaet?

Gjennom analyser av nyere barnelitterære verk vil vi undersøke hvordan bøkene gjenspeiler barns erfaringer med krig og flukt, og hvordan man som formidler kan ta hensyn til både de barna som selv har opplevd flukt, og de som ikke har det. Presentasjonen vil ta for seg forholdet mellom det spesifikke og det generiske, der et brutalt nyhetsbilde kan sies å danne en felles fortelling om flukt. Samtidig er hvert individs erfaring med flukt unik. Der mediene har en tendens til å redusere mennesker til å være en del av en såkalt flyktningsstrøm, kan barnelitterære fortellinger ha potensial til å bevare individualitet og menneskelighet.

Vi argumenterer for betydningen av et stort fortellingsmangfold, der fortellinger om flukt naturlig inngår i dette mangfoldet. Fortellinger om flukt gjenspeiler mange barns hverdagsliv. Barnelitteraturens rolle som både vindu og speil (Bishop, 1990) vil drøftes i denne sammenheng.

Vi anvender barnelitterær teori og litterær analyse (nærlesning) i vår tilnærming, og Homi K. Bhabhas (1994) postkoloniale teori danner et teoretisk grunnlag for analysene.

Helen Eriksen (BLU), Gry O. Ulrichsen (DMMH) & Zahra Bayati (Göteborgs universitet)

Mot en antirasistisk barnehagelærerutdanning: Kunstfag, dekoloniale perspektiver og pluralistisk fellesskap

Hvordan kan kunstfagene brukes som verktøy for å synliggjøre og endre stereotypier, og hvordan kan barnehagelærerutdanningen utruste kommende pedagoger til å reflektere over egen posisjon og praksis i møte med rasifiseringsprosesser?

Dette paperet undersøker hvordan antirasistisk arbeid kan integreres i barnehagelærerutdanningen fra et dekolonialt og pluralistisk perspektiv, med særlig vekt på kunstfagenes rolle i utviklingen av likeverdige demokratiske fellesskap. Paperet adresserer utfordringene ved å tematisere rase, rasifisering og rasisme i barnehagelærerutdanningen, særlig i lys av barnehagens tradisjon som et "uskyldig" rom hvor slike diskusjoner ofte unngås.

Forskningsspørsmålene som belyses er hvordan bilder påvirker kollektiv kunnskapsproduksjon, og hvordan stereotyper kan synliggjøres og endres. Kunstfagene fremheves som sentrale for å utvikle barns og studenters kritiske tenkning, fleksibilitet og tverrkulturell kompetanse, samt for å utfordre det kulturelle arkivet (Said 1994) som påvirker forståelser av mangfold og inkludering.

Studien er forankret i Solmaz kollektivet, som består av forskere med ulike erfaringer og posisjoner i et koloniale konstruert rasehierarki. Gjennom kollektiv refleksjon og forskning belyses hvordan rasifisering påvirker muligheter og roller i utdanningssystemet, og hvordan barnehagen både kan både reprodusere og utfordre eksisterende maktstrukturer og stereotyper.

Said, E. (1994). Culture and Imperialism. London: Vintage, 1994.

Vi ta for oss pedagogens og barnehagelærerens ansvar for å motvirke reproduksjon av koloniale mønstre og fremme antirasisme i utdanning. Vi argumenterer for behovet for dialog på tvers av konstruerte raseskiller, slik at kommende barnehagelærere kan reflektere over egen posisjon og praksis i møte med rasifiseringsprosesser.

Silje Sjøvaag Skeie (LUI – IST)

Hvordan erfarer ukrainske flyktningelever med midlertidig kollektiv beskyttelse å gå i norsk ungdomsskole, og hvordan påvirker tanker om fremtiden deres deltagelse og trivsel i skolen?

Denne posterpresentasjonen omhandler inkludering av ukrainsk flyktning ungdom i norsk ungdomsskole. Som følge av krigen i Ukraina har skoler i Norge siden 2022 gitt skoleplass til et stort antall ukrainske flyktninger. Dryden-Peterson et al. (2019, p. 361) viser til at inkludering i nasjonale skoler i vertslandet ofte gir flyktninger forventninger om varig opphold, men i motsetning til mange andre nyankomne har de fleste ukrainske flyktninger kun midlertidig beskyttelse i Norge, og dermed kun midlertidig tilstedeværelse i norsk skole. Basert på forskning på ukrainske flyktnings erfaringer i Norge peker forskere fra NIBR på viktigheten av å undersøke hvordan midlertidigheten som følger midlertidig beskyttelse påvirker barns skolegang (NIBR 2023:20).

Basert på teorier om kritisk pedagogikk (e.g. Freire) og med inkludering/inkluderende utdanning som analytisk begrep, forsøker jeg i mitt pågående PhD prosjekt å kartlegge hvordan ukrainske ungdommer (8 – 10 trinn) erfarer å gå i norsk skole, og hvordan usikkerhet om fremtiden påvirker deres skolegang. Med forankring i den norske opplæringsloven vil jeg benytte inkluderingsbegrepet i bred forstand, for eksempel gjennom de ulike dimensjoner av inkluderende utdanning definert av Qvortrup & Qvortrup (2018).

Prosjektet er en longitudinell studie der ukrainske elever erfaringer ved tre norske ungdomsskoler skal følges over tid, i perioden mai – desember 2025. Ved hjelp av semistrukturerte intervjuer med ukrainske ungdommer i ungdomsskolen (8-10 trinn) søker studiet å kartlegge deres erfaringer med inkludering i norsk skole, hvordan tanker om fremtiden påvirker deres deltagelse og trivsel i norsk skole, og hva de mener skolen kan gjøre for å fremme inkludering.

Foreløpige funn vil presenteres på konferansen gjennom en vitenskapelig posterpresentasjon. Dette er et doktorgradsprosjekt og endringer i problemstilling kan forekomme. Presentasjonen kan holdes på engelsk eller norsk.

Referanse:

Dryden-Peterson, S., Adelman, E., Bellino, M. J. & Chopra, V. (2019): The Purposes of Refugee Education: Policy and Practice of Including Refugees in National Education Systems. *Sociology of Education* 2019, Vol. 92(4) 346–366 _ American Sociological Association 2019 DOI: 10.1177/0038040719863054

NIBR (2023): Reception, settlement and integration of Ukrainian refugees in Norway: Experiences and perceptions of Ukrainian refugees and municipal stakeholders (2022-2023). Hernes, V., Aasland, AA, Deineko, O. Myhre, M. H., Liodden T., Myrvold, T., Leirvik, M. S, Danielsen, Å. Ø. NIBR Report 2023:11

Qvortrup & Qvortrup (2018): Inclusion: Dimensions of inclusion in education. *International Journal of inclusive education*. 2018. Vol. 22. No 7. 803 – 817. Routledge.

PARALLELLESJON 2 11.30-12.30

D

Anita Borch SIFO

Teorier om tilhørighet

I samfunnsvitenskapelig teori blir begrepet tilhørighet ofte beskrevet som vagt, selvinnlysende og underteoretisert. Imidlertid blir denne karakteristikken i økende grad utdatert, ettersom stadig flere forskere retter oppmerksomheten mot tilhørighet og utvikler teorier som belyser hvordan fenomenet kan forstås. I dag er det derfor mer presist å beskrive feltet som preget av et mangfold av delvis overlappende teorier, som sammen dekker ulike aspekter ved tilhørighet.

Formålet med denne studien er å gi en oversikt over noen av de mest sentrale teoriene om tilhørighet. Studien bygger på en tradisjonell litteraturgjennomgang, det vil si at den ikke baserer seg på en systematisk utvelgelse av litteratur, men snarere på forskernes subjektive vurderinger. Utvalget av teoretiske bidrag er basert på kriterier som høy siteringsfrekvens og/eller originalitet, samt i hvilken grad teoriene anerkjenner betydingen av materialitet for tilhørighet.

Studien viser at tilhørighetsteorier i stor grad har utspring i psykologiske motivasjonsteorier, og at de kan deles inn i to hovedretninger: én som retter seg mot utdanning og fokuserer på skoletilhørighet, og én som tar utgangspunkt i kultur og tematiserer tilhørighetens kompleksitet. Vi støtter Baumeister og Learys (1995) tese om at tilhørighet er en grunnleggende drivkraft bak menneskelig atferd, og dermed en sentral faktor i prosesser som bidrar til både stabilitet og endring i samfunnet. Studien er gjort som del av NFR-prosjektet *Belong* (full tittel: «Practices and policies of belonging among minority and majority children of low-income families» (2021-2025)).

Oddbjørg Skjær Ulvik & Wenche Bekken

‘Barn i marginaliserte posisjoner: Muligheter for tilhørighet’ - presentasjon av bokkapittel

Barn og unge i marginaliserte posisjoner har ikke de samme betingelser for å oppleve tilhørighet som andre. I denne presentasjonen legger vi frem kapitlet ‘Barn i marginaliserte posisjoner: Muligheter for tilhørighet’ (Skjær Ulvik & Bekken 2025). I kapitlet drøfter vi hvordan barn i barnevernet og barn med funksjonshemming kan skape tilhørighet i barnefellesskap og hvordan profesjonelle kan støtte dem i denne prosessen. Vi viser hvordan steder, ting og aktiviteter, utgjør sentrale betingelse for relasjonsdannelse og tilhørighet. Vi argumentere for at profesjonelle skal engasjere seg i å tilrettelegge betingelsene slik at barn kan oppleve tilhørighet. Kapitlet er en del av bokprosjektet: *Barns tilhørighet blant mennesker og ting* (Anita Borch & Ola Røed Bilgrei (red.) 2025).

E

Anne Greve, Geir Aaserud (OsloMet – LUI) & Per Einar Sæbbe (UIS)

Sanitetskvinnene og deres innsats for velferdssamfunnets verdier

Denne presentasjonen har som mål å rette søkelyset mot de som tok ansvaret for å etablere og igangsette barnehager i en tid der barnehage var nesten uten regulering fra myndighetene. Svært få barn gikk i barnehage i perioden etter 2.verdenskrig, og kommunene forsto ikke helt poenget med å etablere barnehager. Presentasjonen bygger på et omfattende skriftlig materiale fra 1929 til 1974: referat fra styremøter og en utklippsbok der sanitetskvinnene i samme periode har dokumentert alle avisartikler som omtaler deres arbeid i lokale og nasjonale medier. I tillegg har vi gjort intervjuer med sentrale gjenlevende personer som har hatt tilknytning til den barnehagen sanitetskvinnene fikk etablert. Hensikten med presentasjonen er å synliggjøre historiske perspektiver basert på erfaringer fra de som har opplevde utviklingen av barnehagen og som belyser barnehagens plass i velferdssamfunnet. Vi har gjennomført en narrativ analyse av dette historiske materialet og knyttet analysene til tidligere forskning om samme tematikk. Det synes som helse, omsorg og folkeopplysning i forbindelse med

etablering av barnehagen har vært viktig for sanitetskvinnene. De etablerte barnehage som en ideell privat organisasjon, og de fikk støtte av kommune og stat. Som arbeidsgivere var sanitetskvinnene opptatt av pedagogdekning, kvalitet på barnehagebygget, kompetanse i personalet, verdigrunnlag og engasjement i lokalsamfunnet. Vi kan kalle dette forløperen til dagens barnehage. Sanitetskvinnene fylte en funksjon i velferdsstaten som kommunen enda ikke hadde sett behovet for.

Presentasjonen trekker trådene tilbake til dannelsen av velferdsstaten etter 2. verdenskrig og viser hvordan en ideell kvinneorganisasjon arbeidet for å etablere den første barnehagen i Sandnes og hvilke verdier som ble vektlagt. Disse verdiene kan langt på vei sies å ha dannet grunnlaget for den velferdsstaten vi ser i dag, med vektlegging av helse, velferd, folkeopplysning og sosial utjevning.

Anne Sara Romøren & Nina Gram Garmann (OsloMet – LUI)

Snakk: Et forprosjekt om språkvurdering og språkveiledning på helsestasjonen

Snakk: Et forprosjekt om språkvurdering og språkveiledning på helsestasjonen

Anna Sara H. Romøren (OsloMet, romo@oslomet.no), Marit Müller De Bortoli (NASKO/FHI), Nina Gram Garmann (OsloMet), Tonje Lervold (NASKO/FHI), Bente Sparboe-Nilsen (OsloMet), Lisbeth Valla (OsloMet).

Bakgrunn: I Snakk-prosjektet (Snakk om språk på helsestasjonen) undersøker vi hvordan helsesykepleiere vurderer barns språkutvikling, veileder foreldre og eventuelt henviser til andre instanser.

På helsestasjonen vurderes barns språkutvikling fortløpende i konsultasjoner (Helsedirektoratet, 2022). I tillegg utføres det to systematiske språkvurderinger: ved toårsalder vektlegges barnets språkforståelse og ved fireårsalder barnets ekspressive ferdigheter og mer komplekse språkbruk. I gjeldende nasjonal faglig retningslinje for Helsestasjon 0–5 år (Helsedirektoratet, 2006) anbefales bruk av Sats og Språk 4 i til systematisk kartlegging, men i forslaget til nye retningslinjer skal vurderingen ta utgangspunkt i milepæler for typisk språkutvikling (Helsedirektoratet, 2024).

Metode: I presentasjonen vil vi legge frem analyser av to datasett som kartlegger helsesykepleieres praksis og refleksjoner knyttet til barns språkutvikling i helsestasjonsprogrammet. Det første datasettet er praksisrapporter fra studenter ved en helsesykepleierutdanning: Studentene har kartlagt praksiser knyttet til språkutvikling ved ulike helsestasjoner. Det andre datasettet er basert på fokusgruppeintervjuer med erfarne helsesykepleiere, der vi utdyper problemstillingene fra studentmaterialet. Rapportene og intervjuene skal analyseres med kvalitativ og kvantitativ innholdsanalyse (Grønmo, 2015).

Konklusjon: Målet er å belyse bredden i språkarbeidet som gjøres på helsestasjonene, samt vurderingene helsesykepleierne gjør i møte med ulike familier. Vi ønsker også å se på hvordan ulike organiseringsmodeller og samarbeid påvirker helsesykepleiernes oppgaver. Resultatene skal bidra til en økt forståelse for helsestasjonens arbeid knyttet til barns språkutvikling, og inngå i kunnskapsgrunnlaget for fremtidige forskningsprosjekter om og med helsestasjonstjenestene.

Vetle Ryen Berge & Børge Strømgren (Institutt for atferdsvitenskap)

Good Behavior Game for Norske skoler

Good Behavior Game (GBG) er et universelt klasseromstiltak som benytter gjensidig avhengige gruppekontingenser for å fremme ønskelig klasseromsadferd. GBG består av at klassen deles inn i to lag, før det utarbeides tre enkle regler for hensiktsmessig klasseromsadferd. Deretter spilles det i korte tidsavgrensede økter, hvor lagene konkurrerer i å fremvise færrest mulige regelbrudd. Under spillet leverer læreren hyppig kollektiv og individuell ros til de som fremviser ønskelig klasseromsadferd, mens regelbrudd kun markeres med et merke under lagnavnet. Ved spillets slutt mottar laget, eller lagene, en belønning dersom de fremviser færre regelbrudd enn et forhåndsbestemt kriterium. Spillets hovedfunksjon er at det tillater lærere å fange elever mens de er flinke. Vanligvis blir tiden til lærerne spist opp av å irettesette elevene som ikke gjør som de skal. Dette tiltaket snur dynamikken. Den korte varigheten gjør at elevene settes i posisjon for å mestre, og gir dermed læreren muligheten til å anerkjenne og se elevene når de oppfører seg godt i klasserommet.

Tiltaket har vist seg effektivt i å redusere forstyrrende atferd og øke akademisk fokus, både i tradisjonelle klasserom og spesialundervisning, samt å gi langvarige positive effekter på elevenes psykososiale og akademiske utvikling. Teoretisk bygger GBG på prinsipper fra anvendt atferdsanalyse og bruken av gruppekontingenser, med støtte fra omfattende forskning, inkludert metaanalyser og longitudinelle studier, som dokumenterer tiltakets robuste effekt i ulike kontekster. Likevel møter implementeringen kritikk og kulturelle utfordringer, spesielt i norske skoler, hvor motstand mot konkurranse og belønningselementer kan være utbredt. En annen kritisk innvending er bekymringen for at elever som strever mest kan oppleve negative sosiale konsekvenser. Empirien peker imidlertid på at disse elevene ofte har størst utbytte av tiltaket. Til tross for at det er svært lite utbredt i Norge, representerer GBG en kostnadseffektiv og sosialt valid intervensjon med betydelig potensial for å forbedre elevers læringsmiljø.

F

Shpresa Basha, LUI-BLU

Hjemme er jeg 'muslim' og i skolen er jeg 'dansker': Identitet, (non) belonging og 'othering'

Artiklen er en del af en større etnografisk undersøgelse udført i en dansk folkeskole i 2023. Denne artikel trækker på data fra observationsnotater taget i klasseværelset og foto-elicitation-interviews med syv børn i alderen 10-12. I løbet af det sidste årti har børn med minoritetsbaggrund i stigende grad oplevet processer af 'othering', der sigter at blive kategoriseret og ekskluderet som en gruppe (Mørck & Khawaja, 2009). Denne proces med at kategoriserer racialiserede børn som 'othering' kan føre til at fastholdelse stereotyper og ulighed og opdeling mellem 'os' og 'dem' (Said, 2015; Basha, 2022, 2025) som er socialt konstrueret. Inspireret af Edward Said's koncept af 'Othering', kulturel identitet (Hall, 1996) og (non) belonging (Yuval-Davis, 2006) undersøger denne artikel børnenes erfaringer og oplevelser med (non) belonging i skolen og klassen og hvordan de konstruere deres kulturelle identiteter. Samlet set finder analysen, at (non) belonging i den danske folkeskole er en konstant kamp for racialiserede børn. Min empiri viser hvordan racialiserede børn opfatter, føler og oplever 'at være Othering' i klassen og skolen under interaktioner med deres kammerater, lærere og pædagoger. På trods at skolen som institution arbejder med 'Antimobbestrategi' og trivsel hvor det er "muligt at give børnene en følelse af belonging", så ser praksissen ikke ud til altid at leve op til skolens mål om inkluderende fællesskaber.

Denne artikel bidrager med viden om, hvordan racialiserede børn henholdsvis oplever hverdagslivet og følelsen af (non) belonging. Artiklen giver et væsentligt bidrag til området for børnenes oplevelser ved at gøre børns stemmer hørt og give et rettidigt bidrag til pædagogiske spørgsmål.

Denne studie er af relevans og interesse for studerende og akademikere inden for læreruddannelse og barndomsstudier, for politiske beslutningstagere og alle med en bredere interesse for barndom og uddannelse.

Problemstilling: Hvordan oplever racialiserede børn (non) belonging i klassen og i skolen? Og, hvordan konstrueres fænomenet 'othering'?

Anne Cathrine Mork Wik, Wenche Bjorbækmo (OsloMet) & Karen Synne Groven (VID)

«I probably would not have talked that much without those pictures»

Background

This study addresses a gap in the literature regarding obesity, overweight, and the everyday lived experiences of children and adolescents defined as overweight. We aim to develop insights beyond quantifiable outcomes in a field mainly dominated by quantitative research.

Purpose

The objective of this study is to explore the everyday lived experiences of 11 young Norwegians, aged 10 to 17, participating in a lifestyle intervention program.

Methods

We have adopted hermeneutic phenomenology as our theoretical framework, drawing inspiration from the method of photo elicitation. Empirical data were gathered through

interviews, and participants were asked to bring pictures from their daily lives to illustrate their everyday experiences and concerns. Additionally, the first author's field notes form part of the empirical data, describing the intersubjectivity between the researcher and the participants while using pictures as an integral part of the interviews. The analysis draws inspiration from van Manen's hermeneutic thematic approach. Results As we continue to analyze this article, the analysis highlights the importance of having animals as faithful and loyal companions. The photographs reveal how the participants experience marginalization due to their bodies. However, the participants illustrate how they navigate, master, and engage in diverse activities. They also recognize the value of deciding what to thematize and discuss through their pictures. To date, we observe that encouraging participants to share images representing something important and meaningful about their lives, analyzed alongside the researcher's reflections, yields valuable insights into their experiences of everyday life.

Conclusion

We suggest including participants' photographs in the initial interviews for lifestyle interventions. This approach can provide valuable insights into their daily lives and assist in creating more tailored and personalized treatment plans. This method not only bridges the gap between their daily lives and their involvement in the intervention but also offers a deeper understanding of their experiences, enlightening the field of obesity research.

Marcela Bustos (OsloMet - LUI-BLU).

Vi er barna til de du ikke klarte å drepe - lived experiences of children of Chilean refugees

This paper explores the lived experiences of children of Chilean refugees that fled to Norway after the brutal coup by Augusto Pinochet in Chile in 1973. Through collective sharing of life stories, or *papelitos guardados*, (Acevedo et al 2001) and *FotoHistorias* (Gomez & Vannini 2017), we explore how our parent's political activism and flight to Norway has affected our live trajectories through childhood and adolescence and still affects our lives and also the lives of the next generation, through issues related to childhood, identity, belonging and becoming.

This paper explores the lived experiences of children of Chilean refugees that fled to Norway after the brutal coup by Augusto Pinochet in Chile in 1973. This project has been approved by SIKT, Norwegian Agency for Shared Services in Education and Research. I recruited a group of adults that are children of Chilean refugees to Norway, or mixed marriages between a Chilean refugee and a Norwegian. All of us came to Norway as children or we were born in Norway. We have all had connections to Chile through our childhood, but in different forms and degrees.

Methodologically the paper is based on decolonial thinking, creating spaces for marginalized voices, especially Latina feminism, and the work of The Latina Feminism Group (Acevedo et al 2001) and Gloria Anzaldua (1999). Latina feminism opens up ways of analyzing lived experience, allowing for the researcher to explore lived experiences as

the subject of reflections in collective research processes (Acevedo et al 2001). Inspired by The Latina Feminist Group (Acevedo et al 2001), we explore the concepts of testimonios, to construct an epistemological framework to analyze lived experiences. Through FotoHistorias (Gomes & Vannini 2017) we also bring photos into the conversations, to explore how our parent's political activism and flight to Norway has affected our life trajectories through childhood and adolescence and still affects our lives and also the lives of the next generation, through issues related to identity, belonging and becoming.

Our conversations circle around our childhood, and issues related to language, cultural practices in our homes, political activity in our families growing up, and the connection to Chile and being chilenos, and at the same time being Norwegians. We also reflect on how our life trajectories has influenced and still influence our lives, and also the lives of the next generation, our children. These lived experiences are voices that can make an important role in decision- and policy making in ECEC both in Norway, Chile and elsewhere.

PARALLELLESJON 3 13.15-14.15

G

Runa Kalleson (OsloMet – HV), Kirsti Riiser, Sølvi Helseth, Anna Kloster-Jensen McIntyre, Anna Sara Hexeberg Romøren (alle OsloMet), Ingunn Skjesol (Nord Universitet)

Åpne møteplasser for småbarnsfamilier

En god barndom legger et viktig grunnlag for videre helse, livskvalitet og deltagelse i utdanning og arbeidsliv. Det å støtte og styrke familier med små barn står dermed sentralt i kommuners innsatser for å forebygge utenforskap og fremme god helse. Hvordan disse innsatsene organiseres, varierer i stor grad.

Hensikten med prosjektet «Åpne møteplasser» har vært å utforske tilbud og tjenester rettet mot familier med små barn i en levekårsutsatt bydel i Oslo. Vi har sett nærmere på to ulike familiesentre lokalisert på samme sted, et kommunalt og et drevet av en ideell organisasjon. Begge sentrene tilbyr ulike lavtersketilbud for småbarnsfamilier. Gjennom prosjektet ønsket vi å få økt kunnskap om hva som kjennetegner sentrene og hvordan de samhandler.

Metode:

Prosjektet har et kasusdesign, der vi har utforsket perspektiver og praksiser gjennom fokusgruppeintervju med ansatte på familiesentrene, observasjoner av aktiviteter og tilbud, og dokumentanalyser av informasjon om tilbudene som ligger på nett. Materialet har blitt analysert gjennom å kombinere kollektiv kvalitativ analyse (Eggebø) med refleksiv tematisk analyse (Braun og Clarke).

Resultat:

Foreløpige funn som synliggjør sentrale kjennetegn ved familiesentrene 1) Delvis overlappende hensikt og målgruppe, 2) Ulike formelle roller former møteplassene, 3) Fasilitering av sosiale fellesskap og 4) Potensiale for økt samhandling på tvers

Diskusjon:

Begge familiesentrene har etablert møteplasser som gir rom for å bygge nettverk og tilhørighet for barn og familier. Tilbudene er samlokalisert, men de som jobber der har i liten grad kjennskap til hverandres tilbud. Familiesentrene retter seg mot litt forskjellige målgrupper og har ulike formål, men det mangler oversikt over hvem som eventuelt ikke nås av tilbudene, eller en plan for å fange opp dem som faller utenfor. Manglende kjennskap kan stå i veien for å utvikle helhetlig systematisk innsatser for å forebygge utenforskap og fremme helse.

Konklusjon:

De åpne møteplassene fremstår mer som sameksisterende enn som deler av et helhetlig støttetilbud til barnefamilier i bydelen. Med mer samhandling vil man potensielt kunne utnytte de lokale ressursene bedre, og med det skape mer helhetlige og sammenhengende støttetilbud til barnefamilier i bydelen.

Carolina Dao, Taihat Islam, Jennifer Drummond Johansen, Reidar Schei Jessen, Karine Maria Porpino Viana (UiO, OsloMet)

"It is a worry that is always with you": A qualitative study on what parents with low socioeconomic status in Norway think and feel about their own parenting practices

Research has shown a link between low socioeconomic status (SES), harsh parenting practices and negative developmental outcomes in children. However, the findings from the Parenting Practice Project in Norway with more than 5000 parents suggest that parents with lower income or who do not work report more supportive parenting practices. As part of the Parenting Practice in Norway project (University of Oslo and Bufdir), the present study aimed to investigate the subjective experience of parents with low SES in Norway on how they think and feel about their own parenting practices. Through a qualitative design, ten individual semi-structured interviews (5 mothers and 5 fathers) were conducted and audio recorded digitally over Zoom. The data material was analyzed through reflexive thematic analysis and four themes have been developed: (1) Everything is based on the economy; (2) An impossible balance between expectations and available resources; (3) Protection has its price and (4) Help makes a difference. The findings were discussed in light of the family stress model, the family investment model and Bronfenbrenner's bioecological model, together with relevant research literature on parenting practices and low SES. The study shows that parents with low SES perceived that financial pressure had both practical and emotional consequences for themselves and for their children. Furthermore, they felt stress, shame and inadequacy associated with their financial situation and perceived that the children experienced negative consequences in the form of social exclusion and exposure to the adults' concerns. Therefore, the parents tried to compensate for the financial shortcomings through emotional support for the children. We discuss potential measures in response to the challenges mentioned by the parents, which should include both financial support and interventions in the systems around the family to prevent negative consequences of low SES.

H

Miriam Abildsnæs (NOVA)
Sosiale entreprenører som skolens medspillere: Kan samspill skape rom for læring?
Hvilke former for institusjonelt arbeid oppstår i møtet mellom skole og sosiale entreprenører, og hvordan påvirker dette tverrsektorielt samarbeid om å forebygge skolefravall? Allies in the In-Between: Exploring Cross-Sector Collaboration to Support Youth at Risk of School Dropout This PhD project explores how collaboration between schools and social entrepreneurs can promote institutional innovation in ambiguous areas of the education system—so-called “soft spots” where formal responsibilities are unclear and new ways of working may emerge. In response to the complex challenge of school dropout, the project investigates how actors from distinct institutional contexts work together to support at-risk youth, and how their efforts constitute institutional work—the ongoing negotiation, adaptation, and reshaping of established practices and norms. The empirical basis is the GameChanger project, which brings together social entrepreneurs (Flyt and Guttas Campus), municipal education authorities, and schools in Oslo and Bergen to co-produce supplementary programs outside the formal school setting. Using qualitative methods including document analysis, interviews, observations, and workshop participation, the project examines how young people, educators, and program staff interpret their roles and experiences across institutional boundaries. Theoretically, the project draws on institutional organization theory, with particular emphasis on institutional logics, boundary spanning, and sensemaking. A key analytical focus is how different actors navigate tensions between universalist ideals embedded in the Norwegian “comprehensive school” and the individualised, targeted approaches promoted by social entrepreneurs. The study also explores how informal practices and everyday actions contribute to gradual institutional change without formal policy reform. The dissertation will be article-based and consist of four publications addressing program logics, youth experiences, adult support perspectives, and the dynamics of cross-sector collaboration. The aim is to advance theoretical understanding of how institutional change unfolds in practice when actors from different sectors co-create responses to wicked problems such as school dropout. The project is funded by the Research Council of Norway through the GameChanger project and will be conducted within NOVA at OsloMet (2025–2028).

Anne Grete Kaldahl (OsloMet – LUI)
Utvikling av etos, livsmestring og retorisk medborgerskap hos videregående elever
Artikkelen undersøker hvordan videregående elever oppfatter undervisning i muntlighet, retorikk og argumentasjon, med særlig vekt på hvordan dette påvirker utviklingen av etos, livsmestring og retorisk medborgerskap. Studien bygger på fokusgruppeintervjuer med 17 elever fra både yrkesfaglige og studieforbereidende programmer ved to norske videregående skoler. Elevene hadde fått undervisning i både retorikk og argumentasjon, hvor retorikkundervisningen ble avsluttet med en talekonkurranse.
Funnene viser at elevenes etos styrkes gjennom systematisk opplæring i muntlige ferdigheter og gjennom opplevd anerkjennelse av egen stemme i klasserommet, både fra medelever og lærere. Yrkesfagelever deltok i liten grad i talekonkurransen, noe som forklares med lav mestringsforventning og erfaring med å ikke bli hørt – et fenomen som belyses gjennom atribusjonsteori. Dette påvirker også deres tro på at deres stemme har betydning i samfunnet, for eksempel i politiske sammenhenger. Studieforbereidende elever deltok oftere og opplevde undervisningen som verdifull for personlig utvikling, arbeidsliv og demokratisk deltakelse.
Artikkelen konkluderer med at manglende systematisk undervisning i muntlighet gjennom retorikken og mangel på anerkjennelse i skolen kan bidra til å opprettholde sosiale ulikheter, og dermed utgjøre en demokratisk utfordring for skolen.

Ida Hydle (OsloMet – Fagsenteret)
Barnevern på tvers
Baksidetekst til boken Barnevern på tvers, Universitetsforlaget 2024 Denne boken handler om barna med alvorlige og sammensatte problemer der hjelperne må gå på tvers av fag og profesjoner hvis de skal kunne hjelpe. Her er det søkelys på hvordan alvorlige og sammensatte problemer ofte blir uhåndterlige, selv for dyktige fagpersoner. Det blir som regel utilstrekkelig å gå i dybden på ett enkelt tema eller problem. Disse barna trenger individuelt tilrettelagte og koordinerte tiltak på tvers av kommune, fylkeskommune og region. Hvordan kan helsestasjonen, barnehagen, skolen, barnevernet, politiet, kriminalomsorgen, barne- og ungdomspsykiatrien (BUP), fastlegen og NAV samhandle, og hvordan kan god samhandling være? Verken lovverk, regelverk, barns rettigheter og mange godt utdannede fagfolk med god vilje, er nok. Hva slags kunnskapspraksiser innen kommunikasjon, konflikthåndtering, læring, veiledning og videreutdanning trengs? Boken bygger på både forskningsbasert kunnskap, på eksempler og på vidt forskjellige fagfelt som sosiologi, epidemiologi og statistikk, sosialt arbeid, sosialmedisin og antropologi samt også på psykologi og juss. Ikke minst bygger forfatteren på egen forskning, undervisning i grunn- og

videreutdanning av leger, sykepleiere, sosionomer, barnevernspedagoger, fengselsansatte – og fra mangeårige praktiske erfaringer i helse- og omsorgsfeltene.

De mest utsatte og sårbare barna må få rom og taletid. Tolkningen av det de forteller handler ikke bare om enkelttilfeller, enkeltsituasjoner eller enkeltinstitusjoner. Dette stiller noen nye krav til organisering av tjenester, profesjonsutdanninger og institusjoner der barn er eller bor, enten det er barnevern, fengsel, politi, skole eller psykisk helsehjelp. Boken bør være en hjelper for alle de, studenter, fagfolk, byråkrater og politikere som vil lære mer om hva som skal til for å hjelpe de mest utsatte barna i vårt samfunn.

I

Lotte Cathrin Andersen (NOVA) & Kari Sjøhelle Jevne (OsloMet – SAM)
--

Barnevernets arbeid når det er bekymring for barnets seksuelle atferd

Oppmerksomheten rundt barn med såkalt problematisk eller skadelig seksuell atferd (PSA/SSA) er relativt ny og økende. Barn som krenker seg selv eller andre seksuelt utgjør en sammensatt gruppe med sammensatte behov, og i mange tilfeller vil det være behov for tverrfaglig samhandling rundt barna. Barnevernet er blitt beskrevet som en sentral instansene i saker med slik tematikk. Samtidig har studier pekt på behov for mer forskning på barnevernets håndtering av slike saker og på et behov for økt kompetanse i tjenestene.

I denne presentasjonen retter vi søkelyset mot hvordan ansatte i barnevernet forstår og beskriver utfordringene til barn og unge de møter i saker som involverer seksuell atferd som vekker bekymring. Videre utforsker vi hva barnevernsansatte erfarer som virksomme og gode måter å møte barna og familiene i disse sakene på. Datagrunnlaget er intervjuer med ansatte i ulike deler av barnevernet. Intervjuene ble samlet inn i forbindelse med prosjektet «Barnevernets arbeid når det er bekymring for barnets seksuelle atferd». Dette er informanter som på ulike måter har tilegnet seg mye kunnskap om og erfaring med PSA/SSA-tematikk.

I presentasjonen vil vi løfte frem noen lovende arbeidsmåter samt viktige forutsetninger for disse, og også synliggjøre hvordan beskrivelsene og arbeidsmåtene kan ses i sammenheng med ulike blikk eller perspektiver på barna som har vist slik atferd. Med det siste søker vi å bygge videre på arbeidet til Kjersti Ericsson (2021), som tidligere har beskrevet en endring i synet på barn som krenker andre seksuelt – fra et overgriper-blikk til et blikk som vektlegger identiteten deres som barn, men de forpliktelsene dette innebærer til å ivareta også disse barnas beste.

Kim Aila Sethre, (OsloMet - SAM)

Barns medvirkning i tingrettens behandling av foreldretvister

I doktorgradsprosjektet «Synlige barn» undersøker jeg hvordan barn blir synliggjort og medvirker i tingrettens behandling av foreldretvister.

I 2022 opplevde ca. 24 000 barn i Norge at foreldrene gikk fra hverandre. Stort sett kommer foreldre til enighet når det gjelder hvor barna skal bo og avtaler om samvær, men årlig behandles omkring 2600 saker etter barneloven i tingretten. Dette er ofte saker med høyt konfliktnivå mellom foreldrene og/eller saker der det er bekymring for barnas omsorgssituasjon. Domstolens beslutning har stor betydning for barnets livskvalitet og psykisk og fysisk helse. FNs barnekomité har pekt på skilsmisse og separasjon som tilfeller hvor det er spesielt viktig at barn får medvirke og de har bedt Norge øke innsatsen for å sikre at dette gjennomføres i praksis. Tidligere studier har pekt på utfordringer knyttet til medvirkning for særlig yngre barn og barn utsatt for vold. Når barn ikke blir gitt mulighet til å medvirke risikerer man å ta beslutninger uten at viktige sider ved barnets liv blir belyst.

Formålet med studien er å belyse hvordan barn i ulike aldersgrupper blir representert, hvordan uttrykkene deres blir forstått og gitt betydning og hvordan barnets uttrykk blir veid opp mot andre forhold i saken.

For å besvare forskningsspørsmålet vil jeg gjøre kvalitative dokumentanalyser av tingrettsdommer og sakkyndige rapporter. I analysen vil jeg blant annet benytte Child Equality Perspective (CEP) som teoretisk utgangspunkt for å analysere barns posisjoner og stemmer i beslutningsprosessene.

Studien forventes å bidra med økt kunnskap om hvordan barns rett til medvirkning forvaltes i praksis, spesielt for barn under 7 år. På konferansen vil jeg presentere foreløpige funn fra analysene og diskutere implikasjonene for praksis og politikk.

Jannicke Stav (OsloMet – SAM)

Fra husbråk til turbulens i nære relasjoner - Voldsbeskrivelser og voldsforståelser i norske foreldretvistsaker

Prosjektet «Synlige barn - Profesjonelt skjønn i foreldretvistsaker i domstolen» ved Institutt for sosialfag undersøker dommeres og sakkyndiges profesjonelle skjønn når foreldres uenighet om hvor barnet skal bo, samvær og foreansvar avgjøres i tingretten. Det empiriske materialet for studien er sakkyndige rapporter og domsavsigelser i foreldretvistsaker.

Hvordan ulike aktører velger å fremstille vold fordrer høy etisk bevissthet. Begrepsbruk kan medføre at mennesker opplever forståelse for sin egen situasjon og bidra til tillit til domstolen, samtidig som uheldig begrepsbruk kan medføre at forhold av stor betydning for barns utvikling tildekkes og underkjennes.

Mennesker som utsettes for vold utvikler ulike strategier for å beskytte familien sin, barna sine og seg selv. Disse strategiene utvikles i et komplekst samspill med omgivelsene.

Hvilke responser omgivelsene gir, både på makro- og mikronivå, er avgjørende for de som lever med vold. Hvordan vold representeres gjennom sakkyndige og dommeres begrepsbruk og beskrivelser har avgjørende betydning for familiens videre liv. Aktørene i rettssalen inngår i en dynamisk prosess, hvor innholdet i sakkyndigrapport og dom kan få stor betydning for barnets videre livsløp – ikke bare for barnets konkrete omsorgssituasjon, men for forståelsen av familiens liv og sin egen historie.

Analyser av sakkyndige rapporter og domsavsigelser er gjort ved bruk av NVivo, hvor saker som inneholder anførsler om partnervold er plukket ut. I presentasjonen vil jeg gå gjennom noen foreløpige analyser på hvordan vold beskrives, og hvilke forståelser som fremkommer av partnervoldens relevans for barnets videre utvikling.

14.30 – 15.00 OPPSUMMERENDE REFLEKSJON I PLENUM